

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	A.H. van der Meer	Datum	28 mei 2021
Doorkiesnummer	14 030	Kenmerk	8887010
E-mail	t.van.der.meer@utrecht.nl	Onderwerp	Vrijwillige ouderbijdrage scholen
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Onderwijs, Werk & Inkomen

Geachte leden van de raad,

In Utrecht streven we ernaar dat alle kinderen kunnen meedoen, gelijke kansen hebben en hun talenten kunnen ontwikkelen. Ongeacht de financiële thuissituatie. Om dat te realiseren zorgen wij dat iedereen mee kan doen, ook op school. In deze brief informeren wij u in dit kader specifiek over de (hoogte van) vrijwillige ouderbijdrage op Utrechtse scholen.

Vrijwillige ouderbijdrage

Eerder stelde u schriftelijke vragen over de vrijwillige ouderbijdrage op Utrechtse scholen. Bij de beantwoording van deze vragen hebben we toegezegd een overzicht van de vrijwillige ouderbijdrages te maken. In Utrecht vinden we het niet wenselijk dat kinderen worden uitgesloten van deelname aan activiteiten om financiële redenen. Ieder kind moet mee kunnen doen, ongeacht de financiële thuissituatie. De PO-Raad en de VO-Raad hebben samen met hun leden richtlijnen opgesteld over de vrijwillige ouderbijdrage. In deze richtlijnen wordt benadrukt dat een ouderbijdrage altijd vrijwillig moet zijn. Scholen moeten ouders van leerlingen hierover duidelijk informeren en het niet betalen van de vrijwillige ouderbijdrage mag geen reden zijn voor uitsluiting van activiteiten.

Landelijk beeld vrijwillige ouderbijdrage

In opdracht van het ministerie van OCW is in 2020 een breed onderzoek naar toelatingsbeleid in het primair en voortgezet onderwijs gedaan. In het rapport "*Alle scholen toegankelijk: een open deur? Toelatingsbeleid en toegankelijkheid in het funderend onderwijs*" staat een aantal bevindingen die concrete aanknopingspunten geven om het toelatingsbeleid van scholen te verbeteren.

Inmiddels is ook het wetsvoorstel 'Vrijwillige ouderbijdrage' door de 1^e kamer aangenomen (juli 2020). Met deze nieuwe wet worden de bestaande afspraken in het primair onderwijs wettelijk verankerd. De nieuwe wet moet voorkomen dat een leerling niet kan deelnemen aan een activiteit of een alternatieve activiteit krijgt opgelegd. Een voorbeeld is dat een school een leerling niet mag uitsluiten van een schoolreisje of iets vervangend aanbieden. Met de nieuwe wet krijgt de inspectie de mogelijkheid te handhaven als scholen dit onvoldoende naleven. De inspecteur van de inspectie onderwijs voor het PO Utrecht heeft aangegeven dat zij hier extra op toeziet en de scholen hierop aanspreekt.

Bevindingen Utrecht

Wij hebben de ouderbijdrage van 80 Utrechtse PO-scholen en 15 VO-scholen geanalyseerd. Hieruit volgt het onderstaande beeld.

Vrijwillige ouderbijdrage PO

- De ouderbijdragen van PO-scholen variëren nogal. De gemiddelde ouderbijdrage ligt tussen de € 55 en € 100 per kind. Met uitschieters naar beneden, nl geen ouderbijdrage (wijk Overvecht) en naar boven € 200 (wijk Oost) per jaar;
- Twee uitzonderingen zijn de Agatha Snellenschool (€ 363) en de Vrije school (€ 816); zij hanteren hogere ouderbijdragen omdat er extra activiteiten, vakleerkrachten en/of kleinere klassen worden geboden. De eerste is een schoolvereniging, de tweede een coöperatie;
- Met de vrijwillige ouderbijdrage worden verschillende soorten activiteiten betaald, in de meeste gevallen worden schoolreisjes bekostigd door de ouderbijdrage, maar het schoolkamp niet;
- Van de 80 scholen zijn er twaalf scholen die verwijzen naar de U-pas;
- Er zijn zeven scholen die aangeven kinderen uit te sluiten van activiteiten als de ouderbijdrage niet wordt betaald. Deze scholen vallen onder het bestuur van de KSU, de PCOU, de SIOU en LEV-WN;
- Twee van deze scholen geven wel aan dat als ouders de ouderbijdragen niet kunnen betalen ze gebruik kunnen maken van de U-pas of een regeling kunnen treffen.

Vrijwillige ouderbijdrage VO

- De ouderbijdragen van de VO-scholen is gemiddeld € 100 per kind en varieert van € 37,50 tot € 140 per kind;
- Bij vier scholen worden de kosten voor schoolreisjes apart genoemd;
- Acht scholen hebben een solidariteitsfonds waar een beroep op kan worden gedaan als ouders de ouderbijdrage niet kunnen betalen;
- Een aantal scholen verwijzen naar de U-pas en Stichting Leergeld;
- Bij de VO-scholen wordt geen enkele keer uitsluiting van activiteiten genoemd.

Vervolg Utrecht

Met de schoolbesturen van de zeven scholen die aangeven kinderen uit te sluiten van activiteiten als de ouderbijdrage niet wordt betaald hebben we gesproken en ze aangesproken op deze uitsluiting in het kader van 'kansongelijkheid'. Met de nadruk op het uitgangspunt dat ieder kind kan meedoen ongeacht het wel of niet betalen van de vrijwillige ouderbijdrage. Alle schoolbesturen van de zeven scholen hebben toegezegd dit te veranderen. Vanaf schooljaar 2021-2022 wordt als het goed is in geen enkele schoolgids meer aangegeven dat kinderen worden uitgesloten van schoolactiviteiten als de vrijwillige ouderbijdrage niet betaald wordt.

We delen de bevindingen van de analyse in de UOA en informeren de partners van de UOA dat de vrijwilligheid van de ouderbijdrage, met de wet 'Vrijwillige ouderbijdrage' in de maak, in schoolplannen en andere gremia benadrukt moet worden en in de praktijk geen enkel kind uitgesloten wordt van activiteiten. Ook adviseren we de schoolbesturen dringend ouders, onder andere via de schoolgids, informatie te geven over de mogelijkheden als ouders de ouderbijdrage niet kunnen betalen. Vanuit Werk & Inkomen zal een overzicht worden aangeleverd van de regelingen waar ouders gebruik van kunnen maken.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders

Datum 25 mei 2021
Ons kenmerk 8887010

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,